

Naročnina

Dnevna izdaja

za kratkoročno uporabo

mesечно 25 Din

polletno 150 Din

celoletno 300 Din

za inozemstvo

mesечно 40 Din

nedeljska izdaja

celoletno v Jug.

slaviji 120 Din, za

inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirano
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravljalstvo št. 2328

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stopnja, pet-vešica
mail oglasov po 150
in 20, večji oglas
nad 45 mm višine
po 200, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
v pr. večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prazniku

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Lekovni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Zmaga resnice

Kolikokrat smo slišali med vojno, ko divjanju krvave furije kar ni hotelo biti konec in je papež uvedel molitev za mir in opominjal bojujoče narode k pomirjenju: Opomini Benedikta XV. so glas vprijočega v puščavi. Njegova beseda v svetu ne najde odmeva!

Vsaka doba je namreč polna malovernih farizejev, ki zahtevajo »znamenj iz nebes«. Radi bi takoj otipljivih in sijajnih čudežev, nenadnih spreobrnjenj, sprememb čustvovanja in volje narodov, hoteli bi, da se papež vrže kot strastni bojevnik v vrvež življenja, pa naj gre za verski, politični ali gospodarski mir in nenadno naredi »čudeže«.

Toda zdi se, da Previdnost ni naklonjena takim nenadnim in teatraličnim prizorom. Duh božji veje brezčutno, a vendar veje. Podobno učinkuje tudi papeževa beseda, ki je polna potrpežljivosti in velikodušnosti. Njen sad dozoreva v dušah ob svojem času. Često je treba, da preide mnogo časa, preden vlimo sadove, ki jih je pognala nadnaravna rodovitnost papeške politike. Zgodi se večkrat, da šele po nekaj letih beseda Kristusovega namestnika obrodí svoj plemeniti sad. Poglejmo samo slučaj medvojnega papeža Benedikta XV.

Zavedajoč se, da je namestnik Kralja miru, je Benedikt XV. določil za prvi člen svojega programa: vpostavitve miru v Evropi in po vsem svetu!

Nasprotniki iz obeh vojujočih taborov so takoj padli po njem. Započela se je proti njemu srdita zakulisna diplomatska borba. Toda pogumni papež se ni bal nepopularnosti. Imel je pogum zaklicati Evropi, da hiti nasproti svojemu poginu. Diplomati so grozili... Tunika brez šiva — kar je Kristusova Kerkev — je bila v nevarnosti, da bo pretrgana.

Večkrat se je papež obrnil na vernike in zlasti na otroke, naj molijo za mir. Obsojal je, brez ozira na povzročitelje, nasilja nad katoliško moralo in nad mednarodnim pravom. Rotil je vlade, naj mesto pravice meča uporabijo razloge pameti in pravičnosti in ponujal je mirno arbitražo v poravnanje nasprotstev.

Vsem je bila namenjena papeževa beseda. Toda edin odgovor, ki so ga dali, je bil globok, tih in prezirljiv molk —

Še je sv. oče 1. avgusta 1917 poizkusil s konkretnimi in praktičnimi predlogi, »ki bi mogli biti podlaga za pravičen in trajen mir«. Obrnil se je na voditelje vojujočih narodov. Storil je to, kakor je zapisal, »da usliši prošnje otrok, ki ga prosijo za posredovanje, da se odzove klicu lastne vesti in da ugodí željam narodov, katerim je skupni oče.«

Te »osnove miru«, ki jih je papež predložil, so po njegovi lastni izjavi potrebovale še »spopolnitve in praktične aplikacije. Papež pravi, »da je hotel vladam samim prepustiti, da jih spopolnijo in precizirajo«. Toda, tudi takšne kakor so bile, bi mogle brez dvoma dovesti do težko zaželenega miru. Ze samo prva točka bi zadostovala, ki ohranja svojo vrednost tudi izven posebnih vojnih razmer leta 1917. Glasi se: »Najprvo je potreba, da materijelno silo orožja nadomesti sila pravice.« Od te »osnovne točke« izvaja papež tri glavna načela: »Istočasno in postopno razorožitev, razsodišče z obveznimi sankcijami proti bojaželnim državam ter svoboda in skupnost morij.«

Vlade vojujočih držav leta 1917. niso hotele poslušati papežev besede. Strašnim hekatombam treh vojnih let se je pridružilo še kakih tristo do štiristo tisoč krvavih žrtev in materijelnih izgub v vrednosti preko 100 milijard. Razno »zmagoslavno« časopisje je papežev poziv pokrilo s cinizmom in celo obrekoivanjem ter podtikanjem pristranskih zvez z raznimi vojujočimi vladami.

Niso poslušale vlade papeža l. 1917. in niso ga poslušale ob sklepu vojne. Prezrle so njegove »osnove trajnega miru«. Zato pa se je takoj po vojni začelo isto blazno oboroževanje in tekma v vseh vrstah orožja, ki je bilo tako značilno za dobo pred letom 1914. Zopet so se pričeli snovati politični bloki, obkroževanje ne ljubih sosedov, merjenje sil — skratka, v neki grozljivi »motici« se je zopet vse, malo in veliko, silno in šibko pričnelo pripravljati na nov pokolj.

K sreči Bog človeštva le ni popolnoma zavrgel. Sredi gradnje vedno novih tovarn za smrtonosen plin, novih zračnih in poveljnih poštast, tankov, topov in razstreliv je šel mimo vodilnih glav dih božji, da je izzorelo spoznanje: nova vojna je blaznost, ki pomeni strašen samomor narodov! In sedaj imamo vrsto konferenc, eno za drugo, komaj se vrste. Narodi jim še ne zaupajo popolnoma, toda gotovo je,

Papež kot mednarodni razsodnik

Razsodniška pogodba med Španijo in republiko Peru

»Osservatore Romano« objavlja zanimivo poročilo o razsodniški pogodbi, ki sta jo sklenili med seboj Španija in južnoameriška republika Peru. Pogodba določa (3. toč.), da se mora vsako sporno vprašanje, ki bi nastalo med pogodbenicama, predložiti v razsodo izključno le papežu ali osebnosti, ki jo v to kot svojega zastopnika imenuje papež.

Temu poročilu dodaja vatikansko glasilo avtoritativno mnenje španskega profesorja za mednarodno pravo Joséja M. Gonzales de Echavari-ja, rektorja valladolidske univerze. Leta naglašava uvodoma, da so samo iberoameriške države od Pija IX. do sedanjega papeža bolj z dejanji nego z besedami dokazale, da se podrejšjo očetu knezov in kraljev, namestniku Jezusa Kristusa. Nato navaja učenjak, kako so vedeli ceniti nadnaradni pomen papeštva tudi odlični nekatoliški državniki in duševne veličine kakor Bismarck, socialist Blum, protestant Rossel, holandski minister van der Lindern i. dr. Ta pomen papeštva pa se je žal pri zakonodaji in na mednarodnih kongresih mnogokrat pozabil. Sedaj sta dokazali vladi Španije in Peruja, da nista s Svetoto stolicco le z besedami. V dobi, ko ustvarjajo države jako krhke mednarodne ustanove,

v dobi, ko se propoveduje mir, a pomnožuje oboroževanje ter vztraja na razliki med vele-silami in malimi državami — sta Španija in Peru obrnili svoj pogled v Rim, kjer je prava luč miru. Echavari naglašava, da se izraža brezpogojno zaupanje v objektivnost Sv. stolice obeh pogodbenih držav posebno v stalnem razsodništvu sv. očeta.

Vatikansko glasilo slavi perujskega državnega predsednika Leguia kot duševnega očeta te razsodniške pogodbe, pa tudi prijateljske zveze vseh severno in južno ameriških držav: »Confraternidad Americana«. ki je dne 4. decembra lani prvič zborovala v Limi. Predsednik Leguia, ki je bil tudi edini državni poglavar, ki je energično protestiral proti krvavemu preganjanju kristjanov v Mehiki, je tudi na tej prvi panameriški konferenci zastopal v najboljšem smislu napredne ideje v mednarodnem sožitju držav in jih podal brez ovinkov in iluzij.

Razsodništvo, ki ga priznava papeški stolici špansko-perujska pogodba, dobiva še svoj posebni pomen kot novo dejstvo v vrsti množestvilnih korakov, ki so jih v teku stoletij storile Španija in z njo kulturno zvezane južnoameriške države.

Kongres katolikov Jugoslavije

Euharistični kongres bo od 14. do 17. avgusta — Poslanica nadškola dr. Bauerja

Zagreb, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Zagrebški nadškof dr. Bauer je izdal poslanico na klerus in vse vernike, v katerem naznanja, da se bo od 14. do 17. avgusta tega leta vršil v Zagrebu veliki euharistični kongres vseh katolikov Jugoslavije, na katerem bodo zastopani tudi katoliki iz inozemstva. V tej poslanici pozivlja zagrebški nadškof vse vernike, da se v čimvečjem številu udeležijo tega kongresa, da na ta način manifestirajo svojo ljubezen do katoliške cerkve.

Med ostalim pravi poslanica tudi to: Na kongresu se sestanejo katoliki iz vse Jugoslavije. Ne samo Hrvatje, Slovenci in Srbi, temveč tudi Madjari in Nemci. Istočasno pridejo k nam gostje vseh slovanskih in tudi neslovanskih narodov. Vse bo združila in navduševala ena misel, ena ljubezen, za eno mater: sveto cerkev

katoliško in za enega očeta: Kristusovega namestnika na zemlji papeža Pija XI. Katoliki Jugoslavije in posebno mi Hrvatje in Slovenci smo ponosni in se zahvaljujemo Bogu, ker pripadamo po Njegovi volji veliki obči katoliški cerkvi, ki je postavljena na nezrušljivi Petrovi skali. Mi dobro vemo, kaj vse dolgujemo svoji dobri materi sveti cerkvi. In naša živa vera in navdušenje za sveto cerkev, naj bo vsakomur sveto, da nas nikaka sila ne bo mogla ločiti od nje. Z njo živi Kristus, v njej je naša rešitev.

Na koncu okrožnice apelira zagrebški nadškof na katoliško prepričanje zagrebškega meščanstva, in ga pozivlja, da ob priliki kongresa svečano sprejme vernike od vse države in od drugih narodov, s čimer bomo delali čast vsemu narodu.

Konferenca gospodarskih zbornic

Prihodnja letna skupščina dne 4. marca v Dubrovniku

Belgrad, 25. jan. AA. Na povabilo trgovske zbornice v Belgradu je bila te dni v dvorani trgovske zbornice v Belgradu konferenca vseh naših gospodarskih zbornic. Konferenci je predsedoval predsednik trgovske zbornice v Belgradu Milutin Stanojevič. Na konferenci so bila soglasno sprejeta pravila o sodelovanju gospodarskih zbornic kraljevine Jugoslavije.

Zatem je bilo določeno stališče poslovalskih zbornic napram novim nevarnostnim razredom za neugodno zavarovanje.

Konferenca se je nadalje bavila z vprašanjem zborničnih razsodišč v zvezi z zakonskim načrtom o uveljavitvi zakona o sodnem postopku v civilnih sporih. Po obširni razpravi o tem vprašanju je bilo sklenjeno, da se bo interveniralo za jasnejšo opredelitev položaja zborničnih razsodišč.

Glede zakonskega načrta o elektrifikaciji naše države je bilo sklenjeno, da se bo v imenu vseh naših zbornic predložila ministru za javna dela prošnja, naj se ta zakonski načrt umakne, ker ne odgovarja razmeram in potrebam našega gospodarstva. Razen tega bo naprošen minister javnih del, da omogoči zbornicam čim tesnejše sodelovanje pri zakonodajnem delu njegovega resora.

Razpravljalo se je nadalje o davku na poslovi promet. Soglasno je bilo ugotovljeno tudi pri tej priliki, da pomeni fa davčna oblika uprav težko obremenitev našega gospodarstva

in da jo je treba za to čim prej razveljaviti.

Naposled je bilo sklenjeno, da se vrši prihodnja letna skupščina gospodarskih zbornic v Dubrovniku 4. marca t. l. Pri tej priliki bodo zastopniki zbornic in udeleženci kongresa službeno posetili zbornico v Podgorici. Za kongres v Dubrovniku je bil določen ta-le dnevni red:

1. Gospodarske zbornice, njihov pomen in njihove naloge.

2. Turizem.

3. Potreba pospeševanja sadjereje in živinoreje v primorskih krajih.

O prvi točki dnevnega reda bosta poročali zagrebška in ljubljanska zbornica, poročilo o drugi točki bo podala zbornica v Dubrovniku, poročilo o tretji točki pa splitska in belgrajska trgovska zbornica.

Konferenca je proučila še vprašanje name-ravane mednarodne konvencije o trgovskih nameščencih. O tem vprašanju so bile določene smernice za skupno akcijo ter določeno skupno stališče vseh gospodarskih zbornic v naši državi.

Belgrajske vesti

Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Minister za šume in rude dr. Anton Korošec je danes odpotoval v Senj pri Čupriji, kjer je prisostvoval otvoritvi nove rudniške električne centrale. Minister se je danes zvečer vrnil v Belgrad.

Nadškof dr. Rodić odpotuje te dni v Rim.

3 milijone več za kat. verske šole

Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Do konca tega meseca bodo sestavljeni v ministrstvih proračuni in potem izročeni finančnemu ministru. Odssek za verske šole v prosvetnem ministru je določil za katoliške verske šole 8 milijonov 448.742 Din, torej za skoraj 3 milijone več ko lani. Za pravoslavne verske šole pa je določeno 9.997.564 proti lanskim 7.563.927. Nova je postavka 237.732 Din za starokatoliško bogoslovje v Zagrebu.

Te dni bo tudi rešeno vprašanje, če se zopet dodeli odssek za verske šole pravosodnemu ministru, kjer bi tvoril samostojen odssek. V tem smislu je podal sv. sinod eno spomenico, drugo pa nadškof dr. Rodić. Prosvetno ministstvo se je že izjavilo za ta predlog.

Seja Narodne banke

Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne se je vršila seja glavnega odbora Narodne banke. Seji je predsedoval njen guverner Ignacij Bajloni. Prečitalo se je poročilo o denarnem stanju banke ter o številu v prometu se nahajajočih bankovcev dne 22. januarja. Nato je glavni ravnatelj Novaković poročal, da je upravni odbor pregledal in podpisal račune za leto 1929. Sklenjeno je bilo, da se izplača dividenda po 400 Din. Plaćevanje dividend se prične 12. marca.

Na prihodnjem običnem zboru banke bodo izvolili osem novih članov uprave, ker so trije umrli, pet jih je pa odstopilo. Občni zbor se bo vršil 8. marca. Dalje je bil sprejet proračun za leto 1930.

Jutri zjutraj se vrši svečana blagoslovitev nove tovarne za izdelavo bankovcev. Svečano-sti bo prisostvoval tudi zastopnik francoske Narodne banke.

Obsodba mariborskih komunistov

Belgrad, 25. jan. AA. Danes ob 12. je bila v državnem sodišču za zaščito države izrečena razsodba v razpravi proti Milanu Barlu in tovarišem, članom komunistične organizacije v Mariboru.

Državno sodišče je ugotovilo, da so obtoženci krivi, in je obsodilo:

Milana Barla na 10 let robije in na trajno izgubo častnih pravic;

Rudolfa Strausa na eno leto zaporar zaradi starejše mladostnosti;

Albina Breznika na 6 let robije in na pet let izgube častnih pravic;

Marijo Breznikovo na tri leta robije in pet let izgube častnih pravic;

Frana Toplaka na 2 leti robije in pet let izgube časti;

Jakoba Kebriča na 2 leti robije in pet let izgube časti;

Ivana Roškarija na 2 leti robije in pet let izgube časti.

Zaradi pomanjkanja dokazov je sodišče oprostito Lazarja Gottfrieda, Iva Haurija in Roberta Encika.

Molov o haški konferenci

Sofija, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Finančni minister Molov je dal danes bolgarskim listom daljšo izjavo o rezultatih haške konference. Rekel je: Novi dogovori, ki smo jih sklenili po dolgi, hudi boji in velikih težkočah, so rezultat kompromisa. Kljub temu je dosežen cilj, ki si ga je stavila vlada in njena delegacija. Predvsem je Bolgarija oproščena tranše B, ki je po prejšnjem načrtu znašala 1750 milj. zlatih frankov. Namesto tranše A, ki je pomenila za bolgarske finance stalno rastočo nevarnost in od katere bi se imelo 50 let plačevati letno po 43 milj. zlatih frankov, stopi novi načrt plačevanja, ki je ves reparacijski dolg znižal na 36 letnih obrokov po 11 milj. frankov. S tem dobi Bolgarija znatno olajšanje. Novi plačilni načrt bo sicer za Bolgarijo težko izvedljiv, vendar pa je končno veljaven.

Nadaljnji uspeh je ta, da so se velesile odrekle svojemu deležu zasledbenih dolgov. Državni dohodki, predvsem carina, ki so bili leta 1923 in 1928 zastavljeni za reparacijski dolg, ostanejo nadalje zastavljeni, vendar se ukine generalna zastavna pravica, tako da bo Bolgarija v bodoče svobodno razpolagala s svojim kreditom in ga lahko porabljala po svojih potrebah. Mednarodna komisija se ukine, njene funkcije pa prevzame mednarodna plačilna banka. Spori o bolgarskih reparacijah se bodo reševali v komisiji, kjer bo predsednik Američan, člani pa bodo dva nevtralna in en bolgarski državljani. Važen je dodatek k pogodbam, po katerem so člani dolžni proučiti vsako prošnjo Bolgarije za znižanje dolga, če bi Nemčija dosegla tako znižanje. To znižanje lahko znaša do 50 odstotkov.

A. Christich:

Na londonski konferenci

London, 23. januarja.

V gosti megli, kot je London to zimo še ni videl, se je svečano otvorila v kraljevski galeriji zgornje zbornice (House of Lords) najpomembnejša konferenca, ki so jo sploh kdaj dovolili mednarodni odnosi. Toda, če je vlada megla zunaj, besede delegatov pesterih največjih pomorskih sil niso bile meglene, temveč jasne in konkretne. Vsi govorniki so izrazili ne samo voljo za mir (kar se je do sedaj čisto slušalo pred in po svetovni vojni), ampak tudi trdno vero v možnost njegovega uresničenja.

Kralj Jurij, katerega govor je bil včeraj prvi po težki bolezni, je dal izraza občutkom vseh prisotnih, ko je naglasil, da je cilj te konference zabranitev in onemogočenje ogromne in velike tragedije, kot je bila svetovna vojna. Delati je treba na razorožitvi do one mere, ki je v skladu z varnostjo vsakega naroda.

Angleški kralj je po poklicu mornariški častnik in je tudi svojo mladost preživel v tem svojstvu. Dejstvo, da se taka konferenca za pomorsko razorožitev sestaja v glavnem mestu največje pomorske sile in da jo olvarja vladar, po osebnih naklonjenosti in položaju tesno vezan z najmočnejšo mornarico sveta, je torej dvojnega pomena.

Pod pritiskom okolnosti, pa tudi radi vzgoje in iz prepričanja je vsak Anglež v preteklosti smatral, da mora biti Anglija najmočnejša na morju in da izključno njej pripada pravica kontroliranja svetovne plovbe. Otroci so se že z mlada učili pesem »Britannia rules the waves« (Britanija obvladuje morja) in so dorasli v veri, da je vsak poskus kakke tuje države, da si ustvari močno brodogojstvo, v bistvu neprijateljski korak. Pred svetovno vojno je veljalo v angleški mornariški politiki pravilo prevladovanja bojnih edinic za 10% nad skupno silo mornaric katerikoli drugih dveh držav.

Danes prisostvuje javnost konferenci, sklicani na željo ravno iste Velike Britanije, katere merodajni činitelji se izražajo za omejitve njenega glavnega, prav za prav edinega obrambnega orožja. Tako razpoloženje se seveda ni ustvarilo ne hitro ne lahko. Po vojni je bila splošna želja, da se dela na odstranitvi bodočih konfliktov, toda šele po dvanajstih letih je angleška vlada z odobritvijo javnega mnenja lahko pozvala predstavnike ostalih pomorskih sil, da prijateljsko sodelujejo pri razorožitvi.

Pozorišče prvega dejanja tega dogodka je bila prostrana, pozlačena plemiška dvorana, katere zidovi predstavlja dve sceni iz angleške zgodovine: zmagi pri Waterloo in Trafalgarju. Toda nobena teh uspešnih bitk ne bo prekosila važnosti in pomena srečnega zaključka te konference, če bo dosežen.

Briand-Kellogov pakt je predložil ideal in potrebo razorožitve vsem narodom, današnja konferenca pa je poskus uresničitve tega ideala in potreba po mirovnih odnosih med civiliziranimi narodi.

Da včerajšnji govori niso bile prazne fraze, je bilo razvidno že iz tega, ker je vsak delegat z angleškim premijerjem vred naglašal problem razorožitve s stališča blagostanja in sigurnosti svoje države. G. MacDonald ni ob zaključku svojega obsežnega govora niti najmanjše pomišljaj izjaviti, da pričinja Velika Britanija pogajanja kot pomorska sila, ki mora kot taka tudi ostati.

Predsednik francoske vlade g. Tardieu je podčrtal ogromno odgovornost vseh delegatov, ker morajo delati ravno na organiziranju miru. Preden se pa pride do fakične razorožitve, je potreben sporazum med silami o omejitvi oboroževanja, toda ta mora zavisele od geografskih, ekonomskih, kolonialnih, političnih in obrambnih okolnosti. Vsaka pomorska sila si mora biti svesta svojih individualnih potreb. Te potrebe ustvarjajo koncepcijo vsake države, in ta koncepcija se lahko pozneje pretvori v številkke, ki bodo igrale presojevalno vlogo v bodočem mednarodnem ravnotežju. S svojim govorom je g. Tardieu odstranil vse sumnje in bojazen, češ da želi Francija neuspeh pomorske konference. Prisotnost gosp. Brianda, neumornega in strastnega delavca za mir, je že sama po sebi garancija, da je ta konferenca stvarno podjetje. Če g. Tardieu ni omenil kakakega konkretnega predloga, je razumeti tako, da smatra Francija, da bo potek konference sam najbolje pokazal možnosti in potrebe, ki jih bodo morali delegati rešiti.

G. Stimson je za ameriško delegacijo povedil, kar verujejo drugi, da bo prišlo do razorožitve postopoma, samo da mora londonska konferenca dati temu pravec. Signor Grandi je v istem duhu ponazoril veliko finančno breme, radi katerega trpe vsi oboroženi narodi, in še naglasil, da bo Italija lahko izvršila veliki program notranjega dela samo, če bo zagotovljen mir. Radi tega Italija iskreno želi takšno sodelovanje.

Edini, ki je v tej resni, tihi in svečani atmosferi napravil majhno senzacijo, je bil g. Vakatsuki iz daljnje Japonske. Presenečenje je bilo splošno, ker se ni posluževal niti angleškega niti francoskega jezika, ampak je govoril v domačem, japonskem jeziku. Neznani večini prisotnih, toda zvočen v svoji tajinstvenosti je deloval govor japonskega delegata mogočno na prisotne, ki so ga, četudi ga niso razumeli, poslušali pazljivo, dasi nekoliko nestrpno. Ko pa je bil govor preveden, je bilo

Program razorožitvene konference**Angleško in francosko stališče - Vprašanje franc. in italijanskih podmornic**

London, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Angleška vlada je danes poslala inozemskim delegacijam načrt delovnega programa za pomorsko konferenco in pozvala delegacije, da se o programu pismeno izjavijo do ponedeljka. Delovni program izhaja s stališča, da naj se razprave v Londonu pridružijo že v Washingtonu število sklenjeni razdelitvi moči posameznih mornaric in da se eventuelna omeitev oboroževanja določi po washingtonskem število razmerju. Francoska delegacija namerava predlagati, da se kot izhodišče določi tehnično vsakokratna mednarodna maksimalna potreba na morju in da naj omejitev obstoji v tem, da se ta maksimalna potreba zmanjša v smislu političnih dogovorov.

London, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Danes sta se vršila v Londonu dva važna razgovora. Tardieu je nadaljeval razgovor z Grandijem o možnosti sporazuma med Francijo in Italijo. Glavno vprašanje je bilo ali je mogoče doseči med Italijo in Francijo soglasje v vpra-

Francoska obtožba proti ital. konzulatom

Pariz, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Francoska liga za človeške pravice je vložila ostro pritožbo pri pravosodnem ministrstvu proti delovanju italijanskih konzulatov in italijanskega posaništva v Parizu. L. 1926. je bil v Toulouse aretirani italijanski bankir Zoecola, ker je vlog svojih klijentov zgubil s spekulativnimi borznimi manevri. Aretirani Zoecola se je do sedaj najenergičneje branil proti tej obtožbi

Landbund proti ital. orientaciji**Schumy zmagal — Resen opomin Schobra**

Dunaj, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Heimwehr se je moral umakniti pred Landbundom ter je moral zopet sprejeti v svoje vrste svojega načelnika, ministra za notranje stvari Schumyja, ki ga je kazensko izključil iz svojih vrst. Minister Schumy se ni podal nobene tozadevne izjave. Znano je, da z objavo dokumentov, s katero je Schumy grozil Heimwehru, ni bil mišljen samo ustavni načrt, temveč predvsem tudi odnosi s fašizmom. Schumy je po svoji izključitvi iz Heimwehra trdil, da so zahtevali

Sejm proti Pilsudskemu**Sejm zmanjšal dispozični fond Pilsudskemu in Zaleskemu — Za es'li odstopi?**

Varšava, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Dasi je zunanji minister Zaleski včeraj izjavil, da bo osebno izvajal posledice, če bo sejm skrajšal dispoziციjske in propagandne fondе njegovega resora, so bili danes na plenarni seji sejma z veliko večino sprejeti predlogi proračunskega odbora, da se ti fondi skrajšajo. Zaleski je nato demonstrativno zapustil sejsko dvorano. Preden pa bo res odstopil, bo gotovo prej še

enkrat govoril s člani kabineta in posebno z maršalom Pilsudskim, ki bo brez dvojne sedanjosti izstop Zaleskega iz vlade smatral za zunanje-politično neugoden.

Varšava, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Proračunski odbor sejma je dispoziციjski fond vojnega ministra Pilsudskega skrajšal za dva milijona zlotov. To je očitno smatrali za osebni napad na maršala Pilsudskega.

in trdil, da ima več dokazov za to, da so italijanski uradniki ponaredili njegove knjige. Italijanski konzulat v Toulouseu je večkrat zahteval, da se bankir izroči Italiji, ker je po navedbah konzulata odgovoren tudi za polovico ljudske banke v Turinu. V tem oziru pa je bankir dokazal, da je prišlo do poloma banke šele potem, ko je on že izstopil iz ravnateljstva.

od njega, da bi nastopal z nelegalnimi sredstvi. Vrhovno vodstvo Heimwehra stopa po poti, ki povzroča kmetom zelo resne skrbi. Landbund bo ravno tako nastopil proti diktaturi reakcije, kakor proti diktaturi levice. Neki vodilni krščansko-socialni list svari dr. Schobra, ki gre v Rim, pred italijansko orientacijo avstrijske zunanje politike, ker se ne more pozabiti, da leži med obema državama »kos nemške zemlje brez imena«. Svoboda gibanja, zopet pridobljena v Haagu, se ne sme prodajati tistemu, ki bi največ ponudil.

Sovjetski škandal**Razprava proti Litvinovu**

Pariz, 25. jan. (Tel. »Slov.«) V procesu proti Litvinovu je bilo včeraj zvečer končano zasliševanje prič. Profesor Gestevis s haaške juridične fakultete je porotnikom predaval o pravu in zakonodaji v sovjetski Rusiji. Navedel je, da je zakon tam samo funkcija politike in da je sodnik dolžan, razlagati zakon po političnih vidikih. Priča Dijouz je omenil, da je Litvinov nekoč v Varšavi zakrivil poneverbo.

Schober odpotuje v Rim 3. februarja

Dunaj, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Potovanje zveznega kancelerja dr. Schobra v Rim je sedaj končno določeno na 3. februarja. Prvotno je nameraval priti v Rim 31. januarja, toda takrat italijanski zunanji minister Grandi najbrže ne bo v Rimu. Tudi italijanski poslanik na Du-

napaziti na vseh obrazih delegatov odobravanje, ker se je Japonska izjavila pripravljena na redukcijo do one mere, ko ji bo ostala samo mornarica, ki bi ji lahko služila za obrambo, toda ki bi bila nesposobna za ofenzivne operacije.

Noben zapadni narod ni šel niti v svojih namerah niti v izraženih nadah tako daleč, toda radi tega se ne sme kar sklepati, da je njihovo razpoloženje manj miroljubno. V stvari so velike zapadne sile najbrž bolj praktične, ker nobena izmed njih, vsaj Anglija, Francija in Amerika ne želi omenjati ciljev, za katerih realizacijo vedo, da je še prezdolga. Toda ne sme se dvomiti v njih iskrenost. Veliko delo je započelo v največjem mestu sveta in tekem prihodnjih tednov homo vedeli, če so preuranjeni poskusi za praktičen sporazum med petimi podpisniki mirovnega pakta.

Dunajska vremenska napoved. Sedanje vreme bo trajalo dalje. Na zapadu južni veter.

Seja starešinstva**Sokola hr. Jugoslavije**

Belgrad, 25. jan. AA. Danes ob 10 dopoldne se je sestalo v sokolski pisarni v palači Izvozne banke v Belgradu novo imenovano starešinstvo Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Na sejo so prišli vsi člani starešinstva z izjemo treh, ki so bili zadržani vsled bolezni. Sejo je otvoril ob 10 prvi podstarešina Engelbert Gangl.

Najprej je v vnesenih besedah pozdravil Nj. Vel. kralja Aleksandra in starešino Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Po govoru je predlagal, da se odpošijejo pozdravne brzojavke kralju, čl. sokolstvu, zvezi slovenskega sokolstva, poljskemu in rusnemu sokolstvu.

Pozdravna brzojavka Nj. Vel. kralju se glasi:

»Starešinstvo sokolskega Saveza Kraljevine Jugoslavije pozdravlja s svoje k...-itivne seje in na začetku svojega dela Vaše Veličanstvo z globokimi čutili udanosti in ljubezni, ki nas bo vedno vodila pri našem sokolskem delu za dobrobit kralja ter srečo in veličino domovine. — Starešinstvo Saveza S. K. J.«

Po prečitaniu pozdravnih brzojavk se je prešlo na dnevni red. Razpravljalo se je o statutih in pravilnikih. Radi obilnega obsega poslova je bila opoldne seja prekinjena, s tem da se nadaljuje ob 16. Jutrišnja seja bo trajala brez prestanka, dokler ne bo končana razprava o statutih. Tekom jutrišnjega dne bo v vsakem primeru izvršeno konstituiranje starešinstva. Sodi se, da bodo seja trajale nekaj dni.

Pod vlak sta se vlegla

Vinkovci, 25. jan. AA. Simplon ekspres je včeraj ob 8.20 med postajama Ivanjkovo in Vinkovci povozil Josipa Djuretića, o katerem se še ne ve, odkod je. Po izjavi železniškega čuvaja na tistem mestu se je Djuretić malo pred prihodom vlaka vlegel na tračnice, očitno v nameri, da izvrši samoumor.

Sarajevo, 25. jan. AA. Med postajama Usor in Vrsalija je povozil vlak štev. 157 15 letno Mario Franičević iz vasi Mrkan, okraj Tesanski. Po vsej priliki gre za samomor. Preiskava je v teku.

Praga izvažala ponarejeno vino

Praga, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Praški župan dr. Baxa je v zadnjem času ugotovil presenetljivo dejstvo, da se iz Prage izvažajo več vina, kakor se ga uvažuje. Kontrolni urad se je zavzel za stvar in ugotovil, da se v mnogih praških kletih na najenostavnejši način ponareja vino z vodo, sladkorjem, mešanicami itd., in da se vino spravlja v buteljke in izvažajo v originalnih zapečatenih steklenicah. Prizadetih je več tveganj, katere čakajo stroge kazni.

160.000 delavcev prične stavhati

London, 25. jan. AA. Med tekstilnim delavstvom vlada velika agitacija za zvišanje mezd. Ni izključeno, da bo prišlo do stavke. 160.000 tekstilnih delavcev v Lancashiru je danes sklenilo, da ne pojde na delo.

S solzljivimi bombami zadušena vsaja

Captown, 25. jan. AA. Po poročilu iz Johannesburga je bila zadušena vsaja plemena Mihuri s tem, da je angleško letalo bombardirala naselbine plemena z bombami za solze Princ Sozaruelu, poglavar tega plemena, je priznal svojega brata Paslana, ki so ga angleška oblastva postavila za poglavarja plemena. Ta postopek angleških oblastev ni zahteval nikakih človeških žrtev.

Mačke obgrizle truplo starke

Budimpešta, 25. jan. (Tel. »Slov.«) V okoličih Segedina je živela več let stara beračica v podrti koči skupno s petimi velikimi mačkami. V zadnjih dveh tednih pa se 75 let stara beračica ni več pokazala pri sosedih, ki so ji vsak dan darovali živila. Danes so s silo vdrli vrata in našli na slamnici strašno razmesarjeno truplo starke, katero so grizle mačke. Z nog in rok ter gornjega telesa so mačke odglodale vse meso, tako da je bilo videti samo kostje. Sodi se, da je starica, ki je bila že dalj časa bolna na pljučih, pred dvema tednoma umrla radi krvavitve na pljučih. Ker so bila vrata zaklenjena, mačke niso mogle priti ven in so od lakote obgrizle mrtvo truplo.

Naznanjamo vsem prijateljem, znancem in sorodnikom, da je včeraj ob 7 zvečer preminul naš iskreno ljubljeni soprog, oče in stari oče, gospod

Ivan Poženel

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek ob 2 popoldne iz hiše žalosti Izanska cesta 62 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi pri sv. Jakobu.

V Ljubljani, dne 25. januarja 1930.

Žalujoči ostali.